

Sextus physicorum.

quod sit in medio q̄ participat vtrunq; extremum. Sed q̄ si vnā partē suā est in extremo z secundum aliam in medio. Sed cōtra respōsiōē beati Tho- me arguit egidius. nā q̄ alterans prius alterat vnā partē quā aliā hoc est p̄ accēs vel quia nō oēs par- tes equaliter subdūtur virtuti alterantis vel q̄ virt⁹ alterantis fortius attingit i vnā partē quā in aliā. Sed demonstratio aristotelis debet pcedere ex hīs que sunt per se ergo non debet intelligi de diuisiōe mobilis: secundum partes quātitatiuas. Itē licet in alterationibus que sunt ab extrinseco dictū san- cti Tho. habeat veritatem non tamen in hīs que sunt ab intrinseco vt in aqua reducēte se ad frigi- ditatem in tali enim alteratione omnes partes mo- biles equaliter subduntur virtuti alterantis ideo nō plus alterat vnā pars q̄ aliā z ideo dicit Egi- dius q̄ hec diuisiō in alteratione attendenda est ex parte terminorū motus vt dicebat Auēpeche. Sed in motu locali sumenda est secundum partes quan- titatiuas mobilis. Sed quia omne quod mouetur quocunq; motu etiā mobile est localiter ideo phīs potest pcludere si omne mobile localiter sit diuisibi- le q̄ titatiue q̄ omne mobile est diuisibile. Et ideo illa demonstratio principaliter concludit de mobi- li localiter z per consequens de alijs. Pro quanto omne mobile quocunq; motu est mobile localiter.

Tercio dubium esse videtur cū dicit aristoteles in quod primū mutatur. Nō enim videtur posse ac- cipi in quod primū mutatur aliquid propter diuisi- bilitatem magnitudinis in infinitum. Et ideo dicē- dū est q̄ id i quod primū mutatur i motu locali di- citur locus q̄ cōtingit locū a quo mutatur ita q̄ nī- hil est eius. Si em acciperetur scds locus qui habe- ret aliquid primi loci nō esset accipere primū locū in quē mutatnr quod patet sic. Sit locus vnde mu- taf aliquod mobile a. b. z locus ei cōtactus eq̄lis sit b. c. quia enim a. b. diuisibile est diuidatur in pū- cto d. z sumatur de loco b. c. vsus c. sic q̄ sit equale ei qd est a. b. z sic illud g. d. Manifestū est igitur q̄ mobile prius mutatur ad locū g. d. q̄ ad locū b. c. et iterū cum a. d. sit diuisibile erit accipere alium lo- cū priore z sic in infinitū ergo z similiter in motu al- teratiōis accipiendum est in quod primo mutatur aliquid sicut cū mutatur de albo in nigrum accipi- debet fuscum non autem minus album.

Quantū ad sū videndū est vtrū angelus possit moueri localiter. Pro quo sit prima conclusio. An- gelus potest moueri localiter patet quia Cui com- petit esse in diuersis locis successiue illd potest mo- ueri localiter sed angelo cōpetit esse in diuersis lo- cis successiue ergo potest moueri localiter. Minor pz q̄ angel⁹ vbi operat⁹ s̄ successiue opat⁹ i diuer- sis locis q̄ successiue ē i diuersis locis. Vt sic āgel⁹ nō est determinat⁹ ad certū vbi q̄ post vnū pōt acq- rere aliū. Itē aia a corpe separata pōt moueri igit.

Secunda conclusio. Angelus potest moueri de vno loco ad aliū non transeundo locū mediū z il- le vocatur motus discretus. Unde possibile ē q̄ in vno instanti sit in tota ista ciuitate z in alio instan- ti sit romē secundum instans erit immediatum pri- mo potest tamen moueri motu continuo z pertran- sibat omnia media. Primū patet quia est in loco p- operationē z operatur vbi vult z potest velle ope- rari in extremis sine medio ergo pōt successiue esse in extremis absq; hoc q̄ sit in medio.

Tercia conclusio intelligentia non potest moue- ri in instanti patet q̄ in motu angeli sunt duo nūc

ergo ibi est tempus. Antecedens patet quia ibi est prius z posterius. Et si queratur an sit possibile q̄ intelligētia in aliquo toto tempore sit in aliquo lo- co z in instanti terminatiuo illius temporis sit in alio loco. Dicendū est q̄ non quia omnis mutatio instantanea presupponit mutationem continuam sicut generatio est terminus alterationis materie et illuminatio terminus motus localis corporis illuminantis sed motus localis intelligentie nō est terminus alterius motus continui. Nec aliquem presupponit sed est per seipsa nullo alio motu de- pendens ergo impossibile est q̄ in aliquo toto tem- pore sit in aliquo loco z in vltimo nunc sit in alio.

Sed queritur quid diceret philosophus de mo- tu intelligentiarum. Communiter dicitur secundū philosophum. viij. phi. T. L. li. q̄ intelligētie siue motores orbium inferiorum mouētur per accidēs sicut orbis inferiores per accidens mouentur dela- ti ex motu superioris orbis. Unde sicut petrus mo- uetur ad motum nauis sic intelligentia videtur mo- ueri ad motum orbis i quo est. Item philosophus dicit. ij. thopi. ideas secundum platonem debere moueri quia motis nobis mouentur omnia que in nobis sunt sed intelligentia est in celo igitur.

Contra hec arguitur. Et primo q̄ motus mobi- le z tempus non similiter diuiduntur nec similiter se habent q̄tum ad esse finitum et infinitum vt di- ctum est in isto sexto quia motus z tempus est infi- nitum non autem magnitudo antecedens est notū de motu celi z toto tempore preterito secundū phi- losophum. Item magnitudo habet partes secundū extensionem non autem motus patet: quia motus secundum essentiam est ipsum vbi z relatio. Rela- tio autem non diuiditur ad diuisionem subiecti er- go nec motus minor patet de paternitate que est in diuisibilis. Item tempus non habet partes secun- dum extensionem. Alias plura tempora essent simul ergo nec motus. Forte dicis q̄ motus diuiditur se- cundum prius z posterius: quia totus motus non est simul. Contra instans z tempus sunt simul vt di- citur quarto phico. ergo motus z mutatum sunt simul: sed mutatum esse est in instanti: ergo motus est totus simul.

Secundo arguitur ad idem sequeretur q̄ in celo essent plures matus primi scilicet motus duar me- dietatus. Item si motus esset diuisibilis ad diuisio- nem subiecti quod est diuisibile sequeretur q̄ ania rationalis esset diuisibilis quia est in subiecto diui- sibili. Anima atiam mouetur per accidens et tamē non habet motum ergo licet partes alicuius mobi- lis moueantur non oportet q̄ in eis sit mot⁹ vt hic presupponit phīs. Itē si motus diuideretur scdm diuisionē tps tunc haberet q̄titatē ab illo qd est falsum q̄ habet q̄titatē a mobili z spacio forte di- cis q̄ motus habet ppriā q̄titatē: q̄ aliqui spaciū est magnū z mobile parū. z ideo nō habet ab istis q̄titatē. Contra tunc due quātitates essent simul: scilicet corpus z motus q̄ haberet tres dimēsiōes.

Tercio vel totū prius mouetur q̄ partes vlcō- uerso. Nō primū q̄ partes pcedūt totū ergo pri⁹ sunt partes motus q̄ totus motus. Nec secundū: quia si prius est motus partiū q̄ totius ergo prius est pars motus q̄ motus totus quod est falsum: q̄ in successiuis q̄ cito est pars tam cito est totum.

Quarto motus nō habet duplicē q̄titatē quia due q̄titates nō pnt esse simul: sed motus est diuisi- bilis ad diuisionē temporis ergo nō est diuisibilis